

причому не тільки в аспекті їх міжнародно-правової регламентації, а й у контексті здійснення ефективного міжнародного контролю щодо їх практичної реалізації конкретними державами.

Слід мати на увазі, що при розгляді питання соціального стану жінки необхідно враховувати і ту важливу роль, яку вона відіграє в продовженні роду людського — у народженні дітей та їх вихованні. Роль жінки як матері ніколи не зменшується, тому що сама природа поклала на неї особливу відповідальність за життя і здоров'я майбутніх поколінь. Тому, щоб жінка мала всі можливості для вільного розвитку і могла активно брати участь у громадському житті, товариство повинно надати їй не тільки ті права, якими користуються чоловіки, але й ряд особливих прав, пов'язаних з материнством [2, 119].

Правовий статус жінки має характеризуватися не просто рівноправністю з чоловіком, а повноправністю, тобто тим обсягом прав, що дозволить жінці стати оптимально розвиненою особистістю. Необхідно також враховувати, що обсяг прав чоловіків і жінок завжди буде відмінним через різницю у їх функціональному призначенні.

Протягом сторіч жінки завжди були більш уразливими, майже завжди характеризувалися більш низьким громадським станом, ніж чоловіки, включаючи заробітну плату, освіту, охорону здоров'я, політику.

У сучасному міжнародному публічному праві одержали розвиток і легалізацію такі права жінок:

— у політичній сфері — право обирати, бути обраною, займати всі громадсько-державні посади, право на громадянство;

— в економічній сфері — право на працю, право на рівну оплату праці, право на особливу охорону жіночої праці;

— у сфері освіти — рівне право з чоловіком на прийняття в навчальний заклад, право на рівні умови і програми навчання;

— у сфері сімейних відносин — рівні права жінок із чоловіками щодо вступу в шлюб, зокрема повна і вільна

згода сторін, рівний стан у шлюбі [1, 98].

Слід враховувати, що закріплення цих прав жінок в міжнародних угодах, які підписуються державами, накладає на останніх відповідні міжнародні зобов'язання, одним з основних яких є закріплення широкого кола прав жінок в національному законодавстві. Однак, закріплення таких прав в Конституції та законах держави не є гарантією їх реалізації в повсякденному житті. Прикладом цьому є фактичне становище жінки, наприклад, в Україні, Йорданії та інших державах. Тому міжнародне право виступає у якості ефективного інструменту контролю та виконання державами своїх міжнародних зобов'язань.

Особливе місце в міжнародно-правовому захисті жінок належить ряду документів про ліквідацію їх дискримінації. Так, наприклад, у сфері політики жінки наділені активним (правом обирати) і пасивним (правом бути обраними) виборчим правом, займати всі громадсько-державні посади, а також правом на громадянство. Всі ці права жінці гарантовані Загальною декларацією прав людини (ст. 21), Конвенцією про політичні права жінок 1952 року, Конвенцією про громадянство заміжньої жінки 1957 року, іншими міжнародними документами.

Громадянство для жінки має важливе значення. Володіння громадянством є правовою основою для використання жінками всіх прав і обов'язків, установлених певною державою. Регламентація питань громадянства ставиться переважно до сфери внутрішньодержавного права. Разом з тим, вони мають міжнародно-правове значення, обумовлене необхідністю врегулювання суперечок між державами щодо правового стану конкретних осіб або груп населення. Зокрема, міжнародно-правове регулювання одержало таке питання, як право заміжньої жінки на громадянство. Кожна держава на свій розсуд установлює правила про громадянство заміжньої жінки, зокрема у разі її одруження з іноземцем. Це призводить до того, що зако-

може обирати, бути обраною, займати практично всі управлінські посади тощо. Проте якщо на рівні законодавчого закріплення ці права займають гідне місце, то на рівні їх практичної реалізації, на жаль, спостерігається величезна кількість їх порушень. І це незважаючи на безліч засобів захисту політичних прав жінок. За даними статистики, жінки займають усього від 5 до 10 % управлінських посад усіх рівнів у більшості країн світу, причому не тільки в тих, що розвиваються (держави СНД, Африки, Азії та Латинської Америки) але й в економічно розвинутих (держави Західної Європи, США). І це при тому, що сьогодні жінки є більш освіченою частиною населення. Іншими словами, стан жінки в цій сфері залишається незадовільним, а участь жінки

в політичному житті залишається чисто формальною.

Література

1. Дмитриева Г.К. *Международная защита прав женщин*. — К., 1975. — 168 с.
2. Завадская Л.Н. *Равенство полов: международные акты и национальная политика // Социальное государство и защита прав человека*. — М.: РАН, 1994. — С. 116-125.
3. Орлов Н. *Брак и семья в международном частном праве*. — М., 1978. — С. 40.
4. Италия. *Конституция и законодательные акты*. — М.: Прогресс, 1968. — 392 с.
5. *Гражданский кодекс Итальянской Республики*. — М., 1995. — 384 с.
6. *Международные акты о правах человека*. — М.: Норма, 1998. — 754 с.

Аль-Нсур Мухаммед

Одесский национальный университет,
кафедра общеправовых дисциплин и международного права,
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВАЯ ЗАЩИТА ПОЛИТИЧЕСКИХ ПРАВ ЖЕНЩИН

РЕЗЮМЕ

Международно-правовые документы о регламентации политических прав женщин на законодательном уровне занимают достаточно достойное место. Практическая реализация этих прав остается часто неудовлетворительной и чисто формальной.

Ключевые слова: права человека, права женщин, гражданство, политические права женщин.